

Executieve functies bij autisme spectrum stoornissen

Gepubliceerd: 11-08-2006 Laatste bijgewerkt: 14-05-2024

Dit onderzoek onderzoekt of de jongeren met een stoornis uit het autisme spectrum afwijkend reageren op taakwisselingen en taakverstoringen. Mocht dit wel uit de resultaten blijken, dan wordt er vervolgens gekeken waar het afwijkende patroon vandaan...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving nog niet gestart
Type aandoening	Ontwikkelingsstoornissen NEG
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON29914

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Executieve controle in ASS

Aandoening

- Ontwikkelingsstoornissen NEG

Synoniemen aandoening

autisme, PDD

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Katholieke Universiteit Nijmegen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: autisme, executieve controle, taakverstoringen, taakwisselingen

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Primaire onderzoeksvariabelen:

Experiment 1:

Taakovergang, die een taak switch of een taak interruptie kan zijn.

Experiment 2:

De lengte van cue presentatie, die lang (900 ms) of kort (300 ms) kan zijn.

Experiment 3:

Het interval tussen de laatste respons in een taakrun en de cue presentatie, dat lang (900 ms) of kort (300 ms) kan zijn.

In alle gevallen worden de reactietijden en errors geregistreerd.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire onderzoeksvariabelen:

Voor alle drie de experimenten:

Twee taken worden hier gebruikt: matchen van kleur en matchen van vorm. Ook de volgorde van de trials in een run is van belang. De trials lopen van Trial 1, 2, 3, 4 tot Trial 8.

Extra variabele voor experimenten 2 en 3:

Taakovergang, die een taak switch of een taak interruptie kan zijn

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Er zijn in de loop der jaren verschillende theorieën ontwikkeld over de problemen die personen met autisme spectrum stoornis (ASS) ervaren. In de meest recente theorie van Hill (2004) wordt voorgesteld dat de moeilijkheden bij personen met ASS veroorzaakt worden door een stoornis in de executieve functies. Executieve functies is een verzamelnaam voor doelgericht gedrag. Executieve functies bestaan bijvoorbeeld uit planning, impulscontrole, mentale flexibiliteit, etc. Dit onderzoek richt zich met name op het deelaspect van de mentale flexibiliteit. In dit onderzoek willen wij graag aan de hand van een computer taak taakwisselingen en taakverstoringen bij autistische jongeren vergelijken met twee controle groepen (dyslectische en gezonde jongeren). Wij verwachten dat onze doelgroep significant meer moeite zal hebben met wisselen en hervatten van taken dan de twee controle groepen.

Na het vaststellen van mentale inflexibiliteit bij de doelgroep willen wij graag te weten komen welke cognitieve processen hierbij een rol spelen. Bij gezonde mensen is het aangetoond dat meer tijd voor voorbereiding op (e.g., Poljac, De Haan & Van Galen, 2006) en deactivatie van (e.g., Poljac, Koch, & Bekkering, 2006) een taak tot betere prestaties op die taak leiden. Aangezien het bekend is dat individuen met ASS neigen tot perserveratie en herhalingen, dwangmatige en stereotiepe handeling zoals bijv. sterke gehechtheid aan gewoontes, patronen en dingen, verwachten wij dat zowel de voorbereiding als de deactivatie van taken minder adequaat plaats zullen vinden bij de doelgroep dan bij de beide controle groepen.

Doel van het onderzoek

Dit onderzoek onderzoekt of de jongeren met een stoornis uit het autisme spectrum afwijkend reageren op taakwisselingen en taakverstoringen. Mocht dit wel uit de resultaten blijken, dan wordt er vervolgens gekeken waar het afwijkende patroon vandaan komt. Specifiek gesproken, zal er gekeken worden of deze jongeren moeite hebben met het loslaten en/of initiëren (voorbereiden) van taken. De gemeten reactietijden en fouten percentages van deze groep kinderen zullen vergeleken worden met twee controle groepen: gezonde kinderen en kinderen met dyslexie.

Onderzoeksopzet

Deze studie bestaat uit drie experimenten. Aan ieder experiment nemen 15 deelnemers van iedere groep (doelgroep, controle patienten en gezonde controles) deel. Experimenten bevatten een computertaak waarbij reactietijden en fouten worden geregistreerd.

Inschatting van belasting en risico

De belasting is een computertaak van max 60 minuten.

Er zijn geen risico's aan verbonden.

Contactpersonen

Publiek

Katholieke Universiteit Nijmegen

Montessorilaan 3
6525 HR
Nederland

Wetenschappelijk

Katholieke Universiteit Nijmegen

Montessorilaan 3
6525 HR
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Volwassenen (18-64 jaar)

Kinderen (2-11 jaar)

65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Deelnemers uit het autistisch spectrum stoornis horen te voldoen aan de DSM-IV criteria voor autistische stoornis, Asperger syndroom of PDD NOS, op grond van zowel een uitgebreide klinische evaluatie als een gestructueerd diagnostisch interview (ADI-R).

Deelnemers met dyslexie horen te voldoen aan de DSM-IV criteria voor dyslexie. Deze groep zal gematched worden met de doelgroep op leeftijd, geslacht en IQ.

Gezonde controles (zonder neurologische/psychiatrische geschiedenis) worden beoordeeld door middel van General Health Questionnaire (GHQ). Deze groep zal ook gematched worden met de doelgroep op leeftijd, geslacht en IQ.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Deelnemers die

- sensorische en neurologische afwijkingen hebben
- neurologische trauma hebben gehad
- neuroleptica gebruiken

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Geneesmiddel
Doel:	Diagnostiek

Deelname

Nederland	
Status:	Werving nog niet gestart
(Verwachte) startdatum:	05-01-2006
Aantal proefpersonen:	135
Type:	Verwachte startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Soort:

Eerste indiening

Toetsingscommissie:

CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL11381.091.06